

NHIỀU THÓI HƯ, ÍT ĐỨC HẠNH

FERDINANDO FREGA · GILLETTENARRATIVE · GILLETTEVATICANO · 10/17

Khó đoán thì có cái lợi của nó, nhưng cũng có những điểm mù. Những khoảnh khắc bạn chờ sự sáng tỏ từ nó đến. Và nó đến thật. Chỉ cần biết chờ. Mà đó không phải tài của người Ý.

Không có dự án từ đâu nguồn. Không hoạch định. Đó là việc dành riêng cho những người được trả hậu hĩnh để trông có vẻ thâm trầm, trong khi dữ liệu thật vẫn buộc vào bản năng và trực giác. Hai giá trị tuyệt đối. Đừng bao giờ quên rằng chúng ta là con của những người đàn bà có năng lực. Đừng bao giờ quên điều đó.

Người Mỹ gọi đó là work in progress, và họ nói ra một cách nhẹ nhõm. Người Ý chúng ta chẳng có tầm nhìn quản trị nào. Sau hai ngàn năm chúng ta vẫn còn bảo vệ vị trí của mình. Cãi nhau xem ai đã sở hữu cái gì, và chẳng bao giờ cãi xem ai thật sự sở hữu cái gì. Và lúc nào cũng viện tới người La Mã cổ đại.

Những nhà xây dựng lành nghề về cầu dẫn nước và nhà xí. Bậc thầy của sự khuất phục, sự thống trị, sự chiếm đoạt, sự phân biệt đối xử. Bọc trong giải trí và truy hoan bất tận. Nhiều thói hư và ít đức hạnh. Một dân tộc đã đóng đinh lên thập giá người đồng nghiệp đến cách đây hai ngàn năm, mang theo một lời và một cuốn sách. Ông không đến để loan báo sự xuất hiện của Bezos và Amazon. Ông đến để cho thấy một việc làm ăn được dựng lên và được sở hữu như thế nào trên da thịt kẻ khác.

Hai ngàn năm sau tòa giải tội vẫn ở nguyên căn phòng ấy. Tội lỗi vẫn thế. Chỉ có việc đền tội là đã được thương lượng lại.

Một dân tộc mất hết mọi thứ và còn lại mấy cái nhà tiểu công cộng, cùng một chính phủ cai trị theo lối người ta cầu nguyện tội. Nhắm mắt. Lời học thuộc lòng. Đầu óc thì đã ở ngoài cửa.

Chúng ta xin Washington che chở rồi gọi đó là chủ quyền. Chúng ta xin Brussels tiền rồi gọi đó là phẩm giá. Rồi chúng ta đi rước lễ với một tay vẫn còn trong túi người khác.

Ít nhất Giáo hội còn thừa nhận rằng mình có tín điều. Chính trị của chúng ta cũng có đúng những tín điều ấy và gọi chúng là lẽ thường. Cả hai đều đòi bạn tin mà không kiểm chứng. Chỉ một trong hai có đủ tử tế để gọi đó là đức tin.

Và có một bài học mà đất nước này chưa bao giờ học được, dù đã đứng trước những bàn thờ của mình bao thế kỷ. Sự khuất phục bề ngoài mới là cuộc chinh phục thật sự được giấu kín. Chỉ một người túi rỗng mới đọc ra nó.

Trong khi vốn liếng chất lên ở một bên, thì ở bên kia có người giữ đúng bằng cái mình chứa nổi, theo cách một croupier điều khiển bàn sòng bạc. Nhà cái không bao giờ lớn tiếng. Nhà cái chờ. Mà đó lại đúng là điều chúng ta đã xác định là mình không làm được.

Nước Ý. Một xứ mà bạn đến nghỉ hai mươi ngày, ăn ngon, rồi đi ngay. Bởi đó không phải nơi tôi khuyên nên ở.